

Sygn. akt **IC 1607/19**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2021 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie Wydział I Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący: Sędzia Agnieszka Kuryłas

Protokolant: stażysta Kamila Żebryk

po rozpoznaniu w dniu 12 stycznia 2021 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) z siedzibą w G.

przeciwko: G. S.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego G. S. na rzecz powoda (...) z siedzibą w G. kwotę 4.889,76 zł

(czterech tysięcy ośmiuset osiemdziesięciu dziewięciu złotych siedemdziesięciu sześciu groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 08 października 2019 r do dnia zapłaty ,

2. oddala powództwo w pozostałej części ,

3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 64 zł (sześćdziesięciu czterech złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty .

Sędzia Agnieszka Kuryłas

Sygn. akt IC 1607/19

UZASADNIENIE

W dniu 8 października 2019 roku powód (...) z siedzibą w G. wniósł pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym o zasądzenie od G. S. kwoty 10.318,82 złotych wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi od dnia 8 października 2019 roku do dnia zapłaty i kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż dochodzone roszczenie stanowi zadłużenie pozwanego z tytułu umowy pożyczki gotówkowej zawartej w dniu 10 marca 2017 roku z wierzycielem pierwotnym – (...) sp. z o. o. z siedzibą we W.. Pozwany nie dokonywał spłaty pożyczki zgodnie z ustaleniami umownymi, toteż przedmiotowa umowa została wypowiedziana pismem z dnia 6 października 2017 roku i stała się wymagalna. Powód nabył zaś tę wierzytelność na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 27 lutego 2018 roku.

W dniu 13 listopada 2019 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym (...) w L. (...) Wydziale (...) wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym orzekł w całości zgodnie z żądaniem powoda .

Pozwany G. S. zaskarżył skutecznie ww. nakaz zapłaty i wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów procesu.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany podniósł zarzut niewykazania roszczenia co do zasady i co do wysokości oraz braku legitymacji czynnej procesowej po stronie powoda. Pozwany zaprzeczył, aby posiadał wobec powoda zadłużenie w dochodzonej wysokości, a dodatkowo, aby powód zdołał udowodnić przelanie wierzytelności w drodze umowy cesji. Oprócz tego pozwany podniósł, iż obciążenie strony pozwanej dochodzoną kwotą ustaloną przez powoda w sposób dowolny stoi w sprzeczności z podstawowymi zasadami współżycia społecznego.

Postanowieniem z dnia 28 listopada 2019 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym (...) w L. (...) Wydziale (...) przekazał sprawę do tutejszego Sądu jako sądu właściwości ogólnej pozwanego.

W piśmie procesowym z dnia 15 maja 2020 roku pozwany podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie i dodatkowo podniósł zarzut abuzywności postanowień umowy w zakresie opłaty prowizyjnej – 3.000 złotych i opłaty za udzielenie pożyczki – 1.250 złotych, przy udzielonej pożyczce w kwocie 5.000 złotych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10 marca 2017 roku G. S. zawarł z (...) sp. z o. o. z siedzibą we W. umowę pożyczki gotówkowej nr (...) zawartą na odległość - telefonicznie, na podstawie której pożyczkodawca udzielił pozwanemu pożyczki gotówkowej w kwocie 9.250 złotych, którą pozwany zobowiązał się zwrócić w kwocie 10.271,99 złotych, a na którą składały się kwoty 5.000 złotych tytułem pożyczki oraz 5.271,99 złotych tytułem kosztu pożyczki, w tym : kwota 1.021,99 złotych tytułem odsetek umownych naliczonych za cały okres kredytowania, kwota 3.000 złotych opłaty prowizyjnej i kwota 1.250 złotych tytułem opłaty za udzielenie pożyczki. Pożyczka miała być wypłacona w dwóch transzach – pierwsza w kwocie 5.000 złotych na rachunek bankowy pozwanego podany w umowie, a druga w kwocie 4.250 złotych na pokrycie kosztów pożyczki. Pozwany wyraził bowiem zgodę na potrącenie i pobranie przez pożyczkodawcę z góry, z drugiej transzy udzielonej pożyczki na poczet opłaty prowizyjnej – 3.000 złotych i opłaty za udzielenie pożyczki – 1.250 złotych.

Umowa została zawarta na okres od dnia zawarcia umowy do dnia 28 marca 2019 roku włącznie.

Oprocentowanie nominalne pożyczki naliczane od pozostałej do spłaty kwoty pożyczki było stałe w okresie obowiązywania umowy i na dzień zawarcia umowy wynosiło 10% w stosunku rocznym, nie więcej niż dwukrotność wysokości odsetek ustawowych. Oprocentowanie naliczane było od dnia postawienia każdej transzy pożyczki do dyspozycji pożyczkobiorcy. Kwota naliczonych odsetek umownych od kwoty pożyczki wynosiła 1.021,99 złotych. Rzeczywista roczna stopa oprocentowania wynosiła 110,95%.

Pozwany zobowiązał się spłacić pożyczkę wraz z odsetkami w 24 ratach miesięcznych równych w wysokości 427,99 złotych każda, płatnych w terminie do dnia 28 każdego kolejnego miesiąca, począwszy od dnia 28 kwietnia 2017 roku.

Zgodnie z § 6 ust. 2 umowy za okres opóźnienia w spłacie pożyczki lub spłacie raty albo jej części pożyczkodawca był uprawniony do naliczania odsetek od zadłużenia przeterminowanego (odsetek karnych), których wysokość na dzień zawarcia umowy wynosiła 14% i była równa dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie.

W razie opóźnienia pożyczkobiorcy w zapłacie dwóch pełnych rat, pożyczkodawca miał prawo wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy listem zwykłym do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. Po bezskutecznym upływie terminu wypowiedzenia pożyczkodawca był uprawniony do naliczania dalszych odsetek od zadłużenia przeterminowanego, zgodnie § 6 ust. 2 umowy. W przypadku , gdy pożyczka nie została spłacona do daty ostatniej raty, pożyczkodawca miał prawo naliczania dalszych odsetek karnych od wymagalnych, przeterminowanych należności wynikających z niniejszej umowy.

Do zawarcia umowy pożyczki, w celu weryfikacji tożsamości pożyczkobiorcy, wymagane było dokonanie z rachunku bankowego, którego jest posiadaczem lub współposiadaczem w terminie 7 dni od daty zawarcia umowy przelewu kwoty 0,01 złotych lub 1 złotych na rachunek bankowy pożyczkodawcy.

Dowód:

- umowa pożyczki nr (...) z dnia 10 marca 2017 roku wraz z załącznikami, k. 52-59 verte;
- nagranie rozmowy telefonicznej na płycie CD, k. 117 (koperta);

W dniu 10 marca 2017 roku pozwany G. S. dokonał przelewu weryfikującego w kwocie 0,01 złotych na rachunek bankowy pożyczkodawcy.

Dowód:

- wyciąg z rachunku bankowego pożyczkodawcy, k. 60-61;

W dniu 13 marca 2017 roku (...) sp. z o. o. z siedzibą we W. przelał na rachunek bankowy pozwanego G. S. kwotę 5.000 złotych tytułem umowy pożyczki nr (...).

Dowód:

- potwierdzenie wykonania transakcji płatniczej, k. 62;

W dniu 15 marca 2017 roku (...) sp. z o. o. z siedzibą we W. dokonał cesji praw wynikających z ww. umowy jako przyszłej wierzytelności na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 11 września 2015 roku na rzecz T. (...) z siedzibą w W.. Przedmiotem tejże umowy były również wierzytelności z pożyczek zawieranych przez T. oraz dłużników od dnia 14 września 2015 roku, które stanowiły przedmiot cyklicznych przelewów poczynając od dnia 14 września 2015 roku.

Pismem z dnia 15 marca 2017 roku (...) sp. z o. o. z siedzibą we W. oświadczył, iż dokonał cesji praw wynikających z umowy zawartej z pozwanym na rzecz T. (...) z siedzibą w W..

Dowód:

- oświadczenie o dokonaniu cesji praw z dnia 15 marca 2017 roku, k. 63;
- umowa przelewu wierzytelności z dnia 11 września 2015 roku wraz z załącznikami, k. 65-103;

Pismem z dnia 6 października 2017 roku T. (...) z siedzibą w W. dokonał wypowiedzenia pozwanemu umowy pożyczki nr (...) zawartej w dniu 10 marca 2017 roku pomiędzy pozwanym G. S. a (...) sp. z o. o. z siedzibą we W.. Jednocześnie wezwał pozwanego do zapłaty zaległości w kwocie 1.741,89 złotych, wskazując, iż spłata zadłużenia w terminie 30 dni może doprowadzić do cofnięcia wypowiedzenia i kontynuowania umowy zgodnie z warunkami pierwotnego harmonogramu pożyczki. Pozwany nie spłacił zaległości.

Dowód:

- zawiadomienie o wypowiedzeniu umowy z dnia 6 października 2017 roku z kopertą i potwierdzeniem odbioru, k. 105-106 verte;

T. (...) z siedzibą w W. dokonał przelewu ww. wierzytelności na rzecz powoda E. D. (...) z siedzibą w G. na podstawie umowy z dnia 27 lutego 2018 roku.

Pismem sporządzonym w dniu 4 kwietnia 2018 roku pozwany został poinformowany przez T. (...) z siedzibą w W. o przelewie wierzytelności na rzecz E. D. (...) z siedzibą w G.. Jednocześnie powód złożył pozwanemu propozycję polubownej spłaty zaległości.

Dowód:

- oświadczenie o zapłacie ceny z dnia 5 marca 2018 roku, k. 64;
- oświadczenie o dokonaniu cesji praw z dnia 1 marca 2018 roku, k. 104;
- umowa przelewu wierzytelności z dnia 27 lutego 2018 roku wraz z załącznikami, k. 107-114;
- zawiadomienie o przeniesieniu wierzytelności z dnia 4 kwietnia 2018 roku, k. 115;
- propozycja polubownej spłaty z dnia 4 kwietnia 2018 roku, k. 116;

Tytułem przedmiotowej umowy pożyczki pozwany G. S. spłacił łącznie kwotę 860,24 złotych, która została zaliczona przez powoda na poczet zaległości z ww. umowy. Spłata obejmowała trzy wpłaty: w dniu 12 maja 2017 roku kwoty 434 złotych, w dniu 16 czerwca 2017 roku kwoty 366 złotych i w dniu 20 czerwca 2017 roku kwoty 60,24 złotych.

Bezsporne.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu Rejonowego, powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części.

W przedmiotowej sprawie podstawą żądania powoda była umowa pożyczki gotówkowej nr (...) zawarta w dniu 10 marca 2017 roku pomiędzy G. S., a (...) sp. z o. o. z siedzibą we W., która to wierzytelność następnie została zbyta przez (...) sp. z o. o. z siedzibą we W. na rzecz T. (...) z siedzibą w W., zaś ten podmiot przelał przedmiotową wierzytelność na rzecz powodowego funduszu sekurytyzacyjnego.

Niezależnie od postanowień umowy pożyczki podstawę prawną dochodzonego roszczenia stanowią również przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim oraz przepisy kodeksu cywilnego.

Zgodnie z treścią art. 3 ust. 1 i 2 ustawy o kredycie konsumenckim przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 złotych albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki.

Natomiast zgodnie z art. 720 § 1 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Stosownie zaś do treści przepisu art. 509 § 1 i 2 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

Stan faktyczny niniejszej sprawy Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zaofiarowane przez stronę powodową, co do wiarygodności których Sąd nie miał zastrzeżeń. Dowody przedłożone przez powoda okazały się wystarczające dla uwzględnienia wniesionego przezeń powództwa w części, co znalazło odzwierciedlenie w wyroku wydanym w dniu 21 stycznia 2021 roku.

Rozstrzygając o żądaniu pozwu Sąd zobligowany był przede wszystkim do zbadania podniesionych przez pozwanego zarzutów, co do zasadności i wysokości dochodzonego roszczenia, w tym braku legitymacji procesowej czynnej powoda, niewykazania zawarcia umowy pożyczki z pozwanym i postawienia jej w stan wymagalności, braku ekwiwalentności świadczeń oraz abuzywności postanowień umownych, naruszenia przepisów o odsetkach maksymalnych i ustawy o kredycie konsumenckim oraz zasad współżycia społecznego odnośnie naliczenia opłaty prowizyjnej i opłaty za udzielenie pożyczki.

W odniesieniu do zarzutu braku legitymacji czynnej powoda do wystąpienia z niniejszym powództwem Sąd zważył, co następuje.

Powód złożył do akt niniejszej sprawy kserokopie dwóch umów przelewu wierzytelności z dnia 11 września 2015 roku i z dnia 27 lutego 2018 roku wraz z załącznikami, które zostały poświadczone za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie pełnomocnika powoda. Umowy określają prawa i obowiązki stron oraz sprzedane wierzytelności, które zostały szczegółowo określone w wykazie wierzytelności do drugiej z umów, w tym wierzytelności dochodzonej od pozwanego w niniejszym postępowaniu, która została zidentyfikowana i opisana w załączniku w sposób wyczerpujący i konkretny. Nie ma wątpliwości, iż chodziło o wierzytelność od pozwanego z tytułu umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 10 marca 2017 roku.

Odnośnie zaś pierwszej z umów, nawiązując po krótko do zarzutów zgłoszonych przez pozwanego, wskazać należy, iż umowa przelewu wierzytelności z dnia 11 września 2015 roku w sposób oczywisty nie mogła dotyczyć w momencie jej zawarcia wierzytelności wynikającej z niniejszej sprawy. Wskazać jednak należy, iż przedmiotem tejsze umowy były również wierzytelności z pożyczek zawieranych przez T. oraz dłużników od dnia 14 września 2015 roku, które stanowiły przedmiot cyklicznych przelewów poczynając od dnia 14 września 2015 roku, a zatem były to wierzytelności przyszłe. To rozwiązane przewidziane w umowie jest dopuszczalne przez obowiązujące przepisy prawne, akceptowane w judykaturze i orzecznictwie, i powszechnie stosowane w obrocie gospodarczym.

Wierzytelność przyszła wobec pozwanego objęta ww. przelewem została przy tym w odpowiedni sposób oznaczona. Z oświadczenia o cesji wierzytelności z dnia 15 marca 2017 roku wynika bowiem, iż wierzyciel (...) sp. z o. o. z siedzibą we W. dokonał cesji praw wynikających z ww. umowy na rzecz T. (...) z siedzibą w W.. Przedmiotowe oświadczenie zostało złożone przez powoda do akt sprawy i Sąd uznał je za wystarczające, aby stwierdzić, iż doszło do przelania tejsze wierzytelności na T. (...) z siedzibą w W..

Strona pozwana zakwestionowała moc dowodową części wskazanych wyżej dokumentów, wskazując również, iż są to kserokopie niepoświadczone za zgodność z oryginałem, jednak zarzut pozwanego okazał się chybiony.

Po pierwsze bowiem część dokumentów załączonych do pozwu, w tym dokumenty związane z dokonaniem przelewu wierzytelności, została poświadczona przez pełnomocnika powoda za zgodność z oryginałem. Pozwany szczególnie kwestionował moc dowodową oświadczenia z dnia 15 marca 2017 roku.

Wskazać w tym miejscu jednak należy, iż dokumenty niepoświadczone za zgodność z oryginałem, czy to odnoszące się do cesji wierzytelności, czy też związane bezpośrednio z zawarciem umowy pożyczki na odległość, również mogą być uznane za dokumenty w rozumieniu kodeksu postępowania cywilnego.

Zgodnie bowiem z art. 243¹ k.p.c. przepisy niniejszego oddziału (o dokumentach) stosuje się do dokumentów zawierających tekst, umożliwiających ustalenie ich wystawców. Na gruncie powyższego przepisu w orzecznictwie sądowym ukształtowała się linia, iż kserokopia dokumentu może być uznana za dokument i może mieć określoną moc dowodową, jeżeli treść tej kserokopii umożliwia ustalenie treści oryginalnego dokumentu, z którego została powielona.

Tym samym nie można się zgodzić ze stanowiskiem pozwanego, że dokumenty, które znajdują się w aktach w kserokopiach i nie są poświadczone za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika powoda, nie mają mocy dowodowej. Wątpliwości może budzić, czy kserokopia niepoświadczone za zgodność z oryginałem może być uznana za dowód z dokumentów w rozumieniu k.p.c. Jednakże przepisy k.p.c. nie zawierają zamkniętej listy środków dowodowych.

Z treści przepisów wynika, że możliwe jest przeprowadzenie dowodu także z innymi środkami niewymienionymi w kodeksie postępowania cywilnego. Można ocenić moc dowodową takich kserokopii, niewątpliwie takie kserokopie mają określoną moc dowodową, stanowią legalny środek dowodowy w postępowaniu, mogą stanowić podstawę ustaleń w sprawie. Sama okoliczność, że część załączonych dokumentów nie była poświadczona za zgodność nie sprawia, że na ich podstawie nie można było uwzględnić powództwa i dokonać ustaleń faktycznych.

W ocenie niniejszego Sądu, powód wykazał zatem przy pomocy zaoferowanych dokumentów, iż nabył na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 27 lutego 2018 roku wierzytelność dochodzoną niniejszym powództwem od pozwanego G. S. w wysokości wskazanej w wyciągu z wykazu wierzytelności. Powód zatem, wbrew twierdzeniom pozwanego, posiadał legitymację czynną procesową do wystąpienia z przedmiotowym roszczeniem.

W ocenie Sądu powód wykazał także istnienie roszczenia co do zasady i w części co do wysokości.

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego zebranego w sprawie Sąd ustalił, iż powód przy pomocy zaoferowanych dowodów z dokumentów udowodnił zawarcie umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 10 marca 2017 roku pomiędzy G. S., a (...) sp. z o. o. z siedzibą we W.. Na podstawie jej postanowień pożyczkodawca udzielił pozwanemu pożyczki pieniężnej w kwocie 9.250 złotych, którą pozwany zobowiązał się zwrócić wraz z kosztami pożyczki, tj. w kwocie 10.271,99 złotych w terminie do dnia 28 marca 2019 roku włącznie, zgodnie z harmonogramem spłat.

Powód wykazał zawarcie umowy poprzez przedstawienie Sądowi jej odpisu wraz z załącznikami. Umowa nie zawierała podpisów strony, gdyż została zawarta na odległość, tj. poza lokalem pożyczkodawcy i przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość – za pośrednictwem telefonu. Sam fakt, iż pozwany nie podpisał umowy pożyczki, nie oznacza jednak, iż nie doszło do jej zawarcia. Dokument umowy został bowiem sporządzony na trwałym, elektronicznym nośniku. Powyższy sposób zawierania umowy jest aprobowany zarówno w aktualnym orzecznictwie sądów polskich i europejskich, jak i w doktrynie. Jako przykład należy tutaj wskazać uzasadnienie do wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 12 kwietnia 2017 roku w sprawie (...), zgodnie z którym zawarcie umowy kredytu konsumenckiego nie wymaga zachowania formy pisemnej i co do zasady umowa taka może być zawarta również za pomocą środków porozumiewania się na odległość. W przypadku zaprzeczania przez stronę pozwaną, iż strony zawarły umowę pożyczki, strona powodowa powinna w toku postępowania wykazać, iż doszło do jej zawarcia.

W niniejszej sprawie strona powodowa złożyła zaś odpis umowy wraz z nagraniem rozmowy telefonicznej na płycie CD i potwierdzeniem przelewu przez pozwanego kwoty 1 grosza, z których wynika, iż pozwany wnioskuje o pożyczkę, podając swoje dane osobowe, które zostały zweryfikowane m.in. w banku przy pomocy numeru rachunku bankowego. Następnie pierwotny wierzyciel udzielił pozwanemu pożyczki i wypłacił kwotę 5.000 złotych, co wynika z potwierdzenia transakcji wystawionego przez (...) S.A. z siedzibą w S.. Numer rachunku bankowego, na który zostały przelane pieniądze zgadza się z numerem rachunku pozwanego wskazanym w przelewie weryfikacyjnym, którego pozwany dokonał w dniu 10 marca 2017 roku (k. 60 verte). Numer ten został zweryfikowany w banku, a zatem nie ma podstaw, aby przypuszczać, iż nie należał do pozwanego. Pozwany nie zaoferował przy tym żadnych dowodów, które pozwoliłyby na dokonanie innych ustaleń faktycznych.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, iż skoro pozwany zawarł umowę pożyczki z poprzednikiem prawnym powoda, wyraził zgodę na jej warunki i otrzymał kwotę pożyczki, to zobowiązany był do jej zwrotu. Tym bardziej, iż powód udowodnił, że w niniejszej sprawie zaistniały przesłanki do wypowiedzenia umowy, zgodnie z jej postanowieniami. Złożył również potwierdzenie odbioru oświadczenia o wypowiedzeniu umowy. Stąd też Sąd orzekający stwierdził, iż wypowiedzenie umowy było skuteczne.

Pozwany nie podnosił przy tym, iż dokonał jakiegokolwiek spłaty pożyczki, pomniejszającej jego dług, jednak powód wskazał, iż pozwany uregulował kwotę 860,24 złotych, która została zaliczona przez niego na poczet zaległości z ww. umowy. Pozwany nie kwestionował tego faktu, dlatego też Sąd uznał go za przyznany.

Mając na uwadze powyższe argumenty Sąd doszedł do wniosku, iż powód wykazał istnienie roszczenia dochodzonego niniejszym pozwem co do zasady i jego postawienie w stan wymagalności.

Kwoty opłaty prowizyjnej– 3.000 złotych i opłaty za udzielenie pożyczki – 1.250 złotych, mimo kwestionowania ich wysokości przez pozwanego, wynikały w dochodzonych wysokościach z przedłożonych przez stronę powodową dowodów z dokumentów.

W tym miejscu odnieść się jednak należało do formułowanego przez pozwanego zarzutu występowania klauzul niedozwolonych w odniesieniu do postanowień określających ich wysokość.

Sąd uznał ten zarzut za częściowo uzasadniony, tj. w części co do opłaty prowizyjnej i w części co do opłaty za udzielenie pożyczki.

Co zaś tyczy się naliczonych odsetek Sąd nie stwierdził niedozwolonych klauzul umownych, czy też naruszenia zasady ekwiwalentności świadczeń w tym zakresie. Należność ta znajduje swoje uzasadnienie w umowie zawartej przez strony oraz w odpowiednich przepisach kodeksu cywilnego.

W tym miejscu wskazać należy, iż zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Nadto stosownie do treści art. 385¹ § 3 k.c., niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Jednocześnie stosownie do treści art. 385¹ § 4 k.c. ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Oznacza to, że w znacznej liczbie przypadków ciężar dowodu będzie spoczywał na przedsiębiorcy udzielającym pożyczki.

Na gruncie przywołanego przepisu określenie „postanowienie umowne”, odnosić się może nie tylko do treści umowy, ale obejmować może także postanowienia wykraczające poza treść umowy, które zawarte są we wzorcach i składają się na treść stosunku prawnego. Przy czym jeżeli spotykamy się z klauzulą umowną, której treść jest identyczna lub zbliżona do jednego z przykładów objętych katalogiem z art. 385 § 3 k.c., to możemy uznać ją za niedozwoloną tylko wówczas, gdy zostały wypełnione pozostałe przesłanki odnoszące się do klauzul niedozwolonych, a więc jeżeli klauzule umowne nie zostały indywidualnie uzgodnione z konsumentem i kształtują jego prawa oraz obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (art. 385¹ § 1 k.c.). Nadto należy mieć na względzie, że nie jest możliwe ustalenie pewnych ogólnych kryteriów, których spełnienie w każdej sytuacji automatycznie będzie prowadzić do uznania, że interesy danego konsumenta zostały rażąco naruszone. Zatem postanowienia umowne, które w istocie kształtują prawa konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając jego interesy stanowią niedozwoloną klauzulę umowną, wobec powyższego konsument przy spełnieniu dodatkowych przesłanek nie jest związany postanowieniami warunków umowy w tym zakresie. O rażącym naruszeniu interesów konsumenta można mówić w sytuacji nieusprawiedliwionej dysproporcji praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku zobowiązaniowym, natomiast działanie wbrew dobrym obyczajom będzie miało miejsce wtedy, gdy w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego partner konsumenta tworzy takie klauzule umowne, które godzą w równowagę kontraktową stosunku.

W ocenie Sądu, prowizja z tytułu udzielenia pożyczki w wysokości ustalonej przez stronę powodową na kwotę 3.000 złotych i opłata z tytułu udzielenia pożyczki w kwocie 1.250 złotych nie znajdują żadnego uzasadnienia dla ich uwzględnienia w całości, gdyż godzą w dobre i uczciwe praktyki kupieckie oraz w sposób rażąco naruszają interes pozwanego jako konsumenta. Pozwanemu został przedłożony wzór umowy, nie miał możliwości negocjacji jej warunków. Mógł się jedynie zgodzić na warunki tejże umowy i uzyskać pożyczkę lub odstąpić od jej zawarcia.

Kwoty prowizji i opłaty za udzielenie pożyczki nie stanowią głównego świadczenia, więc pozostają poza wyłączeniem wynikającym ze zdania drugiego powołanego wyżej przepisu. Powyższe świadczy o nadużyciu pozycji przez poprzednika prawnego powoda jako podmiotu profesjonalnego w zakresie udzielania pożyczek w stosunku do pozwanego jako konsumenta. Ponadto, wskazać należy, iż kwoty te stanowiły łącznie kwotę niemal równą kwocie udzielonej pożyczki, zaś w treści umowy pożyczkodawca nie wskazał, z czego wynika ich tak znaczna wysokość. Powód nie powołał się na jakiegokolwiek okoliczności uzasadniające tak wysokie opłaty, takie jak jej adekwatność do nakładu pracy i podjętych działań pracowników pożyczkodawcy, czy ponoszonych wydatków, albo szczególnie wysokie ryzyko kredytowe jakie musiał ponieść.

W ocenie Sądu, w okolicznościach niniejszej sprawy przedmiotowa prowizja powinna wynosić maksymalnie 10% kwoty otrzymanej przez pozwanego, tj. 500 złotych, zaś opłata za udzielenie pożyczki powinna kształtować się maksymalnie kwotą 250 złotych, jako równowartość 5% kwoty rzeczywiście otrzymanej od pożyczkodawcy. Opieranie się wyłącznie na zapisie umownym jest bowiem w ocenie Sądu niewystarczające, krzywdzące i powinno zostać wykazane innymi dowodami, których strona powodowa niestety nie przedstawiła. W ocenie Sądu ww. opłaty na poziomie żadnym przez powoda zostały zastrzeżone jedynie w celu maksymalizacji zysków pożyczkodawcy i w okolicznościach niniejszej sprawy stanowią próbę obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych (art. 359 § 2¹ k.c.). Stąd też Sąd orzekający doszedł do wniosku, iż prowizja należna pożyczkodawcy od pozwanego powinna wynosić maksymalnie kwotę 500 złotych, zaś opłata za udzielenie pożyczki 250 złotych. Tym bardziej, iż pożyczka była zawierana na odległość, a zatem bez potrzeby utrzymywania lokalu przedsiębiorcy. W ten sposób ww. opłaty w wysokościach ustalonych przez Sąd nie będą rażąco niewspółmierne ani sprzeczne z zasadą ekwiwalentności świadczeń. Jednocześnie zapewnią odpowiednie wynagrodzenie pożyczkodawcy z tytułu obsługi i udzielenia pożyczki.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd w punkcie 1 wyroku zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.889,76 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 8 października 2019 roku tj. daty złożenia pozwu do dnia zapłaty.

Zasądzona kwota wynika z tego, iż do kwoty kapitału pozostałego do spłaty (5.000 zł – 860,24 zł = 4.139,76 zł), Sąd dodał opłaty z tytułu udzielenia pożyczki – 250 złotych i prowizji – 500 złotych, co ostatecznie dało kwotę 4.889,76 złotych zasądzoną wyrokiem.

Roszczenie odsetkowe znalazło swoje uzasadnienie w treści art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

W punkcie 2 wyroku Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie jako niezasadne, co zostało szerzej omówione we wcześniejszej części uzasadnienia.

W punkcie 3 sentencji wyroku, Sąd na podstawie art. 100 zd. pierwsze k.p.c. orzekł o kosztach procesu, stosownie do wyniku postępowania. Zgodnie z art. 100 zd. pierwsze k.p.c. w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Jak powszechnie się przyjmuje, podstawę obliczeń przy podziale kosztów stanowi suma należności obu stron, ustalona na podstawie zasad wskazanych w art. 98 § 2 i 3 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c. i dzielona proporcjonalnie do stosunku, w jakim strony utrzymały się ze swoimi roszczeniami lub obroną. Otrzymane w rezultacie kwoty stanowią udziały stron w całości kosztów.

W przedmiotowej sprawie na koszty postępowania poniesione przez powoda składała się opłata sądowa od pozwu w kwocie 129 złotych, wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 3.600 złotych i opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 złotych, łącznie 3.746 złotych. Wynagrodzenie pełnomocnika zostało ustalone w oparciu o § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Żądanie powoda zostało uwzględnione w ok. 50%, a zatem pozwany powinien zwrócić mu - proporcjonalnie do wygranej – kwotę 1.873 złotych. Pozwany poniósł przy tym koszt wynagrodzenia adwokata 3.600 złotych oraz koszt opłaty skarbowej w wysokości 17 złotych, do zwrotu od powoda miał zatem 1.809 złotych. Wynagrodzenie pełnomocnika

zostało ustalone w oparciu o § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Po wzajemnym skompensowaniu tych należności do zwrotu powodowi od pozwanego pozostała kwota 64 złotych, którą to kwotę Sąd zasądził w punkcie 3 sentencji wyroku z dnia 21 stycznia 2021 roku tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Powyższe motywy legły u podstaw rozstrzygnięcia zawartego w treści wyroku z dnia 21 stycznia 2021 r .

Sędzia Agnieszka Kuryłas